

Handläggare
Ewa Jungstedt Pilestål
Telefon: 08-508 01 522

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2019-04-11

Underlag för budget 2020 med inriktning 2021 och 2022 för Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Underlag för budget 2020 med plan för 2021 och 2022 för
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd godkänns.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Bilaga
Klimatinvesteringsprojekt

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	3
1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	4
1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	5
2 Nämndens verksamhetsområde	5
2.1 Förskoleverksamhet	5
2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid	7
2.3 Äldreomsorg.....	9
2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	13
2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	14
2.6 Stadsmiljöverksamhet	17
2.7 Ekonomiskt bistånd.....	19
2.8 Arbetsmarknadsåtgärder	20
2.9 Övrigt	22
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	22
3.1 Drift.....	22
3.2 Investeringar.....	25
3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt).....	26
4 Övriga redovisningar	26
5 Lokalförsörjningsplan.....	26
5.1 Inledning	26
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	27
5.3 Kapacitetsbeskrivning.....	27
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	28
5.5 Kostnadsutveckling	28
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	29

Bilaga: Klimatinvesteringsprojekt

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förskoleverksamhet

- Inskrivningsgraden ska öka genom att utveckla och intensifiera insatser riktade mot föräldrar som inte har sina barn inskrivna i pedagogisk verksamhet.
- Arbetet med språkutveckling fortsätter med fokus på att utveckla metoder för språkinsatser.
- Den pedagogiska lärmiljön inne och ute utvecklas för att säkerställa en likvärdig pedagogisk miljö för barnen.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

- Fler parklekar ska öppnas de kommande åren för att öka möjligheterna till utevistelse och meningsfull fritid för barn och familjer.
- Det förebyggande arbetet med barn i yngre åldrar (7-12 år) utvecklas för att bidra till en god uppväxtmiljö.
- I träffpunkternas kvällsverksamhet ska större fokus ligga på vägledning, stöd och organiserade aktiviteter som tar sikte på frågor som bostad, studier och arbete.

Äldreomsorg

- Samarbetet med primärvården ska utvecklas för att möjliggöra kvarboende i det egna hemmet.
- Ett fokusområde är att utveckla de förebyggande och hälsofrämjande aktiviteterna på mötesplatserna för äldre.
- Kvalitetsutvecklingen av mat och måltidssituationen inom hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboende ska fortsätta för att öka de äldres nöjdhet inom området.
- Ett nytt vård- och omsorgsboende kommer att byggas i Rinkeby och beräknas stå klart 2021-2022. Driften av boendet kommer att upphandlas.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

- Följa planerna för nybyggnation i stadsdelsområdet för att säkerställa att nya grupp- och servicebostäder byggs för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning.
- Öka möjligheten för personer med funktionsnedsättning att gå vidare från daglig verksamhet till praktik, arbete eller studier.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

- För att motverka att ungdomar som varit placerade återfaller i kriminellt beteende och missbruk utvecklas eftervården. En ny arbetsmodell implementeras.
- För att öka barn och ungdomars möjligheter att slutföra grundskolan med godkända betyg ska samverkan mellan socialtjänst och skola stärkas.
- För att nå fler missbrukare ska den uppsökande verksamheten utvecklas i samverkan med polis och andra fältförlagda verksamheter.
- Arbetsmetoder för behandling av spelmissbruk ska utvecklas.
- För att bryta utanförskap och en kriminell livsstil är arbetet med sociala insatsgruppen (SIG) för unga vuxna 19-29 år fortsatt prioriterat.

Stadsmiljöverksamhet

- De planerade 7 500 nya bostäderna i stadsdelsområdet de närmaste åren medför behov av fler förskolor, bostäder för personer med funktionsnedsättning och parker.
- Många platser upplevs otrygga. Förvaltningens utmaning är att utveckla stadsmiljön så att den blir trygg för alla.
- För att komma till rätta med den ökade nedskräpningen och förekomsten av skadedjur i stadsdelsområdet fortsätter och intensifieras förvaltningens samarbete med fastighetsägare, bostadsbolag och civilsamhälle.

Trygghet och säkerhet

- Den trygghetsstrategi som utarbetas i samverkan med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning och stadsledningskontoret ligger till grund för det kommande arbetet.
- Aktiviteter utvecklas inom ramen för den nya organisationen för det lokala brottsförebyggande arbetet i samverkan med olika aktörer såsom trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, bostadsbolag, fastighetsägare, polis och civilsamhället m.fl. Arbetet har fokus på både social och situationell prevention.
- I arbetet med att bidra till trygga och goda uppväxtvillkor för barn och unga i stadsdelsområdet fortsätter förvaltningen att utveckla en förebyggande strategi tillsammans med andra aktörer såsom skola, polis och länsstyrelsen.
- Utomhusmiljön på förskolorna kartläggs för att öka tryggheten och säkerheten för barnen.
- Det våldsförebyggande arbetet börjar redan på förskolan och arbetssätt utvecklas så att det i högre utsträckning även omfattar barn i åldern 7-12 år. Fältassistenter arbetar socialt förebyggande och uppsökande med barn från 10 år och uppåt.

Ekonomiskt bistånd

- För att möta invånarnas behov på vägen mot självförsörjning ska hela försörjningsstödsprocessen, från första kontakt till avslutat ärende, ses som en samlad tjänst. Servicegraden och tillgängligheten för invånarna ska vara hög.
- Förvaltningen har fokus på långtidsarbetslösa barnfamiljer. De vuxna ska erbjudas stöd och insatser som ökar möjligheten till självförsörjning. För att förhindra att barnen i dessa familjer själva som vuxna blir beroende av ekonomiskt bistånd ska föräldrar och barn motiveras och stödjars till skolframgång.

Arbetsmarknadsåtgärder

- Genom medel från social investeringsfond fortsätter förvaltningen med att utveckla verksamheten Studier och Arbete i Rinkeby och i Husby för unga 16-29 år som varken arbetar eller studerar.
- För att minska arbetslösheten fortsätter satsningar på Stockholmsjobb.

1.2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Näringslivsfrämjande

- Förvaltningen samarbetar med Stockholm Business Region för att bilda och hålla kontinuerlig kontakt med ett lokalt nätverk med företagen i stadsdelsområdet.

- Förvaltningen verkar för en stärkt kontakt mellan näringsliv och verksamheten Studier och arbete.
- Förvaltningen ska utveckla informationen och bidra till ökad sysselsättning genom att underlätta för den som vill starta eget företag.

Klimat

- Förvaltningens resor och transporter ska vara klimatsmarta.
- Sorteringen av matavfall ska öka inom verksamheterna i samverkan med fastighetsägare.
- I nyproduktion av lokaler ställs krav på möjlighet till källsortering.
- Information och dialoger om avfallshantering, källsortering m.m. ska erbjudas invånarna i samverkan med bostadsbolag, fastighetsägare och civilsamhället.

1.3 En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Kompetensförsörjning

- Medarbetarnas kunskaper och kompetens om hedersrelaterat våld och förtryck ska öka. Utbildningsinsatser i hur hedersrelaterat våld kan upptäckas och förebyggas genomförs utifrån medarbetarnas uppdrag och förkunskaper.
- Säkerställa kompetensförsörjningen inom förvaltningens verksamheter.
- Säkerställa kompetensen i yrkessvenska hos medarbetare i verksamheter.

Innovation och effektiva arbetsätt

- För att förbättra tillgängligheten för invånarna ska förvaltningens verksamheter fokusera på utveckling av digitala arbetsätt.

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Förskoleverksamhet

Beläggningen i förskolan uppgår till 90 procent.

Mars 2019	Kommunala		Fristående	
Område	Platser	Placeringar	Platser	Placeringar
Akalla	340	342	311	277
Husby	423	406	283	229
Kista	471	457	797	665
Rinkeby	777	673	492	466
Summa	2 011	1 878	1 883	1 637

Tabell 1. *Antal placerade barn och tillgängliga platser per huvudmannatyp och område.*
Källa: Barn- och elevregistret (BER).

Beläggningen bland de kommunala förskolorna är högst i Akalla, där antalet inskrivna barn

tillfälligt överskrider antalet platser. De fristående förskolorna har generellt sett lägre beläggning än de kommunala.

År/område	2019	2020	2021	2022
Akalla	678	654	643	630
Husby	1 016	993	992	992
Kista	973	955	929	890
Rinkeby	1 682	1 639	1 609	1 558
Summa	4 349	4 241	4 172	4 071

Tabell 2. *Befolkningsprognos antal barn i åldern 0-5 år per år och område utifrån befintlig bebyggelse.* Källa: ODS.

År/område	2019	2020	2021	2022
Akalla	678	654	643	630
Husby	1 016	995	1 012	1 029
Kista	985	969	1 008	1 070
Rinkeby	1 745	1 737	1 761	1 723
Summa	4 423	4 356	4 423	4 452

Tabell 3. *Befolkningsprognos antal barn i åldern 0-5 år per år och område inklusive nybyggnation.* Källa: ODS.

Antalet barn i åldern 0-5 år förväntas inte öka inom ramen för befintlig bebyggelse. Genom planerade nybyggnationer i framförallt Kista och Rinkeby bedöms antalet barn öka med omkring 400 barn till år 2022, se tabell 2 och 3 ovan.

I Akalla förväntas ingen förändring av antalet förskolebarn de närmaste åren.

För att säkerställa att barnen möter en förskola som är rolig, trygg och lärorik ska förvaltningen utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Detta sker bland annat genom utbildningsinsatser riktade mot förskolans ledningsfunktioner. Den reviderade läroplanen implementeras under 2019. Särskilt fokus kommer att läggas på begreppen utbildning samt barns delaktighet och integritet. Den digitala utvecklingen fortsätter, bland annat genom implementering av Skolplattformen som bland annat innebär effektivare sätt att kommunicera med föräldrar.

Kompetensförsörjning

På grund av pensionsavgångar finns det rekryteringsbehov inom förskoleverksamheten. Av stadsdelsområdets 157 förskollärare är 23 st. (15 procent) över 60 år.

Det råder konkurrens om förskollärare och förvaltningen arbetar aktivt med att attrahera nyutexaminerade förskollärare genom ett samarbete med Stockholms universitet. Stadsdelsområdet tar emot cirka 110 studenter årligen. Förvaltningen anställer 7-10 nyutexaminerade förskollärare per år. Dessa deltar i ett introduktionsår med mentorssamtal. Syftet med introduktionsåret är att förskollärarna ska bli tryggare i sitt uppdrag och stanna kvar i verksamheten.

Förvaltningen ingår i ett stadsdelsövergripande projekt för att på motsvarande sätt knyta till

sig utbildade barnskötare genom Pedagogikcollege. De första studenterna examineras våren 2021.

Det finns ett rekryteringsbehov bland förskolornas ledningsfunktioner. Av verksamheternas 17 förskolechefer och biträdande förskolechefer är 6 st. (35 procent) över 60 år.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har minskat från 8,16 procent till 7,57 procent sedan föregående år. Förvaltningen har inlett ett arbete med att skapa enhetlighet kring det systematiska arbetsmiljöarbetet samt riskanalyser för att minska riskerna i medarbetarnas dagliga arbete vilket förväntas leda till en förbättrad arbetsmiljö som på sikt minskar sjukfrånvaron.

I juni 2019 presenterar utbildningsförvaltningen en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare med fokus på arbetsorganisation och förutsättningar för det pedagogiska uppdraget. Förvaltningen kommer att implementera handlingsplanen i syfte att förbättra arbetssituationen på förskolorna vilket på sikt bedöms leda till lägre sjukfrånvaro.

Jämställdhetsutmaningar

Att rekrytera fler män till förskoleverksamheten är en fortsatt utmaning. Andelen manliga förskollärare och barnskötare uppgår till 5 procent. Knappt hälften av dessa är utbildade förskollärare samtidigt som majoriteten av de manliga förskollärarna är äldre än 50 år. Att rekrytera män till förskolan är svårt då andelen män utgör cirka 7 procent av studenterna på förskollärarytbildningen samtidigt som omkring hälften väljer att inte fullfölja sin utbildning. Det råder därmed hög konkurrens om manliga förskollärare.

Arbetet med att säkerställa att förskolan genomsyras av ett normkritiskt förhållningssätt i verksamhet, bemötande och material fortsätter.

Trygghet och säkerhet

För att säkerställa en trygg och säker förskola sammanställer förvaltningen enhetliga akutguider, handlingsplaner och stödmaterial för krissituationer. Materialet ska implementeras så att all personal i förskolan vet hur de ska agera vid en krissituation samt hur krissituationer kan förebyggas.

Förskolorna inför trygghetsronder tillsammans med barnen för att skapa trygga miljöer. Förvaltningen ska även kartlägga utomhusmiljön i syfte att utveckla den pedagogiska lärmiljön samt öka tryggheten och säkerheten.

Förskolan och socialtjänsten samverkar för att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa. Ett tvärprofessionellt arbete möjliggör tidiga insatser genom kunskaps- och kompetensutbyte.

2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet barn och unga (6-24 år) inte att öka nämnvärt fram till och med 2022.

	Antal				Procent	
	2008	2017	2022	2027	2017	2027
0 år	669	728	787	914	1,5%	1,6%
1-5 år	3 240	3 812	3 666	4 218	7,6%	7,3%
6-15 år	5 782	6 323	6 473	6 657	12,7%	11,5%
16-19 år	2 349	2 545	2 599	2 833	5,1%	4,9%
20-24 år	3 656	3 847	3 977	4 460	7,7%	7,7%

Förebyggande och uppsökande

Det utökade hembesöksprogrammet för förstagångsföräldrar fortsätter, vilket ger hälsovinster för barn och föräldrar och bidrar till ökad trygghet i föräldrarollen. Förvaltningen fortsätter att utveckla dialogmöten med föräldrar inom det förebyggande föräldraskapsstödet och med barn och unga i ungdomsverksamheterna för att skapa mer tillit till förvaltningen.

Tidiga insatser för barn och unga ökar möjligheterna att förebygga psykosocial ohälsa, missbruk, och kriminalitet och bidrar till att barn i högre grad utvecklas gynnsamt, fullföljer grundskola och därefter lättare tar sig vidare till studier och arbete. Behovet av att utveckla insatser och arbetssätt riktade till yngre barn bedöms ha ökat.

Samverkan med skola

I stadsdelsområdets kommunala högstadieskolor är andelen med gymnasiebehörighet fortsatt låg, jämfört med skolor i andra stadsdelsområden. Några skolor har elever med mycket hög frånvaro. Elevunderlaget till de kommunala grundskolorna i stadsdelsområdet bedöms sjunka ytterligare de kommande åren, då allt fler väljer friskolor.

I samverkan med utbildningsförvaltningen fortsätter förvaltningen med skolsociala stödteam (SST). Barn och unga med hög frånvaro erbjuds tidigt samordnat stöd för att klara skolgången och uppnå högre skolresultat. Förvaltningen ingår i projektet "läslust" för barn i åldern 7-12 år som syftar till att stärka och främja barns läsande. Utgångspunkten är att projektet ska implementeras i ordinarie verksamhet.

Fritid och kultur

Stadsdelsområdets parklekar, ungdomsgårdar och träffpunkter är viktiga, både utifrån att trångboddheten är utbredd och att organiserade fritidsaktiviteter ofta är förenade med kostnader. Besöksantalet i ungdomsverksamheterna är högt. För att fler barn och unga ska få tillgång till en aktiv fritid och för att kunna erbjuda ett mer mångsidigt utbud samverkar förvaltningen med bl.a. kultur- och idrottsföreningar. Förvaltningen har ingått långsiktiga samarbeten (IOP) med bl. a. Kista Sports Club och Löparakademin.

För att fortsatt kunna bidra till att alla barn och unga har möjlighet att utöva och ta del av kultur har förvaltningen inlett en översyn av organisering och ansvarsfördelning av arbetet. Strukturella hinder som kan begränsa flickor och pojkar i sina val av kultur- och fritidsaktiviteter ska motverkas.

Förvaltningen erbjuder olika kulturaktiviteter för barn och unga exempelvis dans, teater och utställningar. Förskolan arbetar utifrån kultur i ögonhöjd för att fler ska få ta del av ett professionellt kulturliv.

Kompetensförsörjning

För att upprätthålla en god kvalitet i ungdomsverksamheterna behöver förvaltningen fortsätta att utveckla fritidsledarnas roll. Behovet av olika typer av kompetens bedöms ha ökat. Arbetsgrupperna kan därför behöva kompletteras med medarbetare med socionomexamen, annan examen med vidareutbildning i socialt arbete, beteendevetare och fritidspedagoger.

Förvaltningen har identifierat ett behov av chefsstöd för de yrkesgrupper som arbetar på kvällar och helger, t.ex. personal på ungdomsgårdar och träffpunkter, fältassistenter och medborgarvärdar.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron är låg och uppgår till 4,87 procent. Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete, vilket förväntas leda till en förbättrad arbetsmiljö som på sikt minskar sjukfrånvaron.

Jämställdhetsutmaning

Andelen flickor som besöker och tar del av det utbud ungdomsverksamheterna erbjuder är fortsatt lägre jämfört med andelen pojkar. Det finns även andra grupper som är svåra att nå, exempelvis barn och unga med funktionsnedsättning och hbtq-personer. Planering för en särskild mötesplats för tjejer och hbtq-personer pågår. En struktur för hur det våldsförebyggande arbetet kan genomföras i ungdomsverksamheterna utformas.

I det förebyggande föräldraskapsstödet erbjuds anpassat stöd och insatser beroende på barnens ålder och familjens behov. Aktiviteter med särskilt föräldraskapsfokus för pappor utvecklas och på sikt förväntas även fler pappor delta i de utbildningar, gruppverksamheter, dialogmöten och andra stödinsatser som erbjuds alla föräldrar.

Trygghet

Trygghetsarbetet ska fortsätta att utvecklas i samverkan med olika aktörer. Den nya organisationen för det lokala brottsförebyggande arbetet har inriktning på både situationell och social prevention – socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF). Inom SSPF kopplas det förebyggande arbetet samman med bl. a. socialtjänstens myndighetsutövande del genom exempelvis orosanmälan och hantering av allvarssamtal. Partnerskapet med Kista Sports Club väntas leda till ökad trygghet i och med ledarskapsutbildningar för unga och lovverksamhet.

Fältassistenter, medborgarvärdar och andra medarbetare i yttre tjänst har en roll i den situationella preventionen, bl.a. i platssamverkan med polis och ordningsvakter. På ungdomsgårdar och träffpunkter pågår en översyn av tillgänglighet, lokalernas utformning och möblering för att öka tryggheten.

Implementeringen av det våldsförebyggande programmet Mentor i Våldsprevention (MVP) i stadsdelsområdets högstadieskolor fortsätter i nära samverkan med utbildningsförvaltningen. På ungdomsgårdarna och träffpunkterna pågår en översyn av tillgänglighet, lokalernas utformning och möblering för att öka tryggheten.

2.3 Äldreomsorg

Enligt Swecos senaste prognos kommer antalet äldreomsorgstagare inom stadsdelsområdet under perioden 2019-2020 att öka med 37 personer vilket motsvarar 4 procent. Sett över en

längre period fram till 2040 är ökningen äldreomsorgstagare 487 personer, en ökning med 52 procent mellan åren 2019-2040.

Av det totala antalet äldreomsorgstagare beräknas nästan 25 procent behöva heldygnssomsorg år 2040 jämfört med dagens 20 procent.

Prognosen baseras på befolkningsprognos, antaganden om förbättring av folkhälsan och demografisk utveckling. Andra faktorer som kan påverka behovet av äldreomsorg är antalet utrikesfödda, ensamboende och utbildningsnivån i stadsdelsområdet.

Rinkeby-Kista ingår tillsammans med Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Bromma i region Västerort. Vid övergripande planering och projektering av nya bostäder samt stöd och service för äldre utgår arbetet från den sammantagna bilden och prognosen för regionen. Tabellen nedan visar att det finns skillnader i lokala behov och utmaningar.

	2018	2020	2030	2040	Förändring perioden 2016-2020	Förändring perioden 2016-2030	Förändring perioden 2016-2040
Västerort	5201	5200	6010	7110	0%	15%	37%
Rinkeby- Kista	933	970	1220	1420	4%	31%	52%
Spånga- Tensta	707	710	830	950	-0,5	17%	34%
Hässelby- Vällingby	1840	1780	1860	2130	-3%	1%	16%
Bromma	1721	1740	2100	2600	1%	22%	51%

*Antal äldreomsorgstagare i region Västerort 2018 – 2040, uppdelat på stadsdelsområden.
Källa: Sweco.*

Rinkeby-Kista är det stadsdelsområde i Västerort där antalet äldreomsorgstagare förväntas öka mest, även om skillnaderna mellan stadsdelsområdena har minskat jämfört med tidigare års prognoser.

I Rinkeby-Kista är cirka 60 procent av omsorgstagarna utrikesfödda. Utländsk härkomst i sig har ingen signifikant betydelse för omsorgstagandet. Det som har störst betydelse är socioekonomiska faktorer, bl.a. inkomst- och utbildningsnivå. Medelinkomsten i Rinkeby-Kista är lägre än i staden i stort. Andelen av befolkningen med enbart förgymnasial utbildning är också högre i Rinkeby-Kista än i staden totalt.

Boenden för äldre

I stadsdelsområdet finns två vård- och omsorgsboenden i kommunal regi. Kista vård- och omsorgsboende inrymmer 93 platser. Vård- och omsorgsboendet i Rinkeby med 16 platser kommer att omlokaliseras och integreras med Kista vård- och omsorgsboende med början under våren 2019.

Ett nytt vård- och omsorgsboende med 90 platser kommer att byggas i Rinkeby. Driften av boendet kommer att upphandlas. Boendet beräknas vara klart för inflyttning 2021/22. Totalt kommer stadsdelsområdet då att få ett tillskott av 74 äldreboendeplatser. Därmed bedöms behovet av platser inom stadsdelsområdet vara tillgodosett den närmaste tioårsperioden.

Det finns inget korttidsboende i stadsdelsområdet, utan förvaltningen köper de platser som behövs. Förvaltningen har ansökt om medel för att under år 2019 införa insatsen "Tryggt mottagande i hemmet" för att skapa en trygg hemgång för de äldre efter sjukhusvistelse. Troligen kommer det att minska behovet av korttidsvård efter utskrivning från slutenvård. Införandet förutsätter att sökta medel beviljas.

Det finns behov av boende inom region Västerort inriktat mot äldre med psykosociala problem, missbruk och/eller hemlöshet. Den gruppen förväntas öka de närmaste åren. Inom de områdena behövs också kompetenshöjande insatser för såväl handläggare som omvårdnadspersonal.

Kista servicehus (Kista Torg 5) med 93 lägenheter ingår i ett komplex av tre huskroppar. Efterfrågan på servicehuslägenheter har minskat och cirka tio lägenheter har konstant stått tomma. Både servicehuset och det intilliggande huset (Kista Torg 3, för närvarande tomställt) behöver stambytas och renoveras, vilket beräknas ske under de närmaste åren. Under servicehusets renoveringsperiod kommer de boende att evakueras till Kista Torg 3. Efter genomförda renoveringar och viss ombyggnad av husen kommer förvaltningen att se över möjligheten att inrätta ett gruppboende för socialpsykiatri i någon del av servicehuset, samt att i samverkan med Micasa omvandla Kista Torg 3 till ett seniorboende med ca 90 lägenheter.

Mötesplatser för äldre

I stadsdelsområdet finns ett aktivitetscenter för äldre och tre sociala mötesplatser. De sociala mötesplatserna drivs av pensionärsorganisationer med stöd av förvaltningen. Både aktivitetscentrets och mötesplatsernas syfte är att verka trygghetsskapande, förebyggande och hälsofrämjande. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av lättillgängliga mötesplatser för seniorer med ett utbud av förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter.

Hjälp i hemmet

Hemtjänsten är inriktad på att ge äldre stöd och insatser, så att de kan leva och bo kvar i sitt hem så länge som möjligt. Detta ställer höga krav på en fortsatt kvalitetsutveckling av verksamheten. Det kan bl.a. ske genom att tillmötesgå den äldres behov och önskemål inom ramen för biståndsbeslutet, att verka för en hög personalkontinuitet, att utveckla samverkan mellan beställare och utförare samt en fungerande struktur för uppföljning av insatser. En god samverkan med primärvården är också av betydelse för att kunna möta behoven hos de äldre och för att möjliggöra kvarboende. Hemtjänsten ska utveckla sitt demensteam i syfte att ge ett personcentrerat stöd till äldre med demens och kognitiv svikt. En annan viktig faktor för ökad möjlighet till kvarboende är lättillgängliga kommunikationer så att de äldre kan ta sig till affärer och serviceinrättningar.

Andelen äldre som väljer hemvårdsbidrag istället för hemtjänst är hög. Förvaltningen behöver ha beredskap för att dessa vårdtagare istället väljer ordinär hemtjänst eller vård- och omsorgsboende vilket skulle innebära ett ökat behov av personal och platser.

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) förutsätter snabbare utredningar och beställningar. Avgörande blir god samverkan och rätt förutsättningar för mottagande i hemmet hos hemtjänsten och primärvården.

Teknisk utveckling och digitalisering

Dagens snabba tekniska utveckling öppnar möjlighet för nya lösningar i hemmet. Det kommer på sikt förmodligen att möjliggöra kvarboende för de äldre längre samt minska behovet av hemtjänst. Valfärdsteknologi är en förutsättning för att kunna möta den åldrande befolkningens behov av äldreomsorg inom ramen för givna resurser.

Att effektivisera verksamheterna genom valfärdsteknik och digitala lösningar är ett sätt att säkra kvaliteten inom såväl hemtjänst som särskilt boende. Äldreomsorgen behöver öka användandet samt kunskapen kring valfärdsteknologi.

Kompetensförsörjning

Såväl undersköterskor, vårdbiträden, sjuksköterskor och handläggare behöver utökas efter år 2020 för att förvaltningen ska kunna fortsätta erbjuda stöd och service med hög kvalitet till äldre. En utmaning är att rekrytera och behålla utbildad omvårdnadspersonal, biståndshandläggare och sjuksköterskor. Medelåldern på vårdpersonalen inom förvaltningen är relativt hög och flera pensionsavgångar väntas de närmaste åren. Det kommer att behöva rekryteras utbildade undersköterskor, sjuksköterskor och även paramedicinsk personal.

Alltmer kvalificerad vård och omsorg bedrivs inom äldreomsorgen. För att möta de äldres behov krävs fortsatt kontinuerlig kompetensutveckling. Till exempel behöver specialiserad kompetens utvecklas och förstärkas inom olika kunskapsområden, som demens, palliativ vård och psykisk ohälsa. Medarbetarnas språkkunskaper måste tas till vara samt utvecklas. Samtidigt behöver det svenska språket förstärkas.

Digitaliseringen ökar inom äldreomsorgen och chefers och medarbetarnas kunskap inom området måste stärkas för att kunna tillvarata de möjligheter som digitaliseringen medför.

All kompetensutveckling inom äldreomsorgen är kostnadsdrivande då vikarier behövs vid ordinarie medarbetares frånvaro.

En utmaning inom förvaltningen är IT-stödet för planering och uppföljning av hemtjänsten. Nuvarande IT-stöd ger inte tillräckligt med underlag i kvalitetsarbetet utifrån verksamhetens uppdrag. Hemtjänsten har svårigheter att följa upp arbetet vilket riskerar att leda till kvalitetsbrister i verksamheten. Det kan också få ekonomiska effekter då beslutad tid hos kund inte utförs i tillräcklig omfattning och där en lägre effektivitet försvårar en ekonomisk balans i verksamheten. Förvaltningen föreslår att staden inför ett nytt planeringssystem som är utvecklat för att stödja verksamhetens arbete och ge hög effektivitet.,

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen har ökat något, från 7,40 procent till 7,61 procent under 2018. För att minska sjukfrånvaron sker ett fortsatt systematiskt arbete med arbetsmiljöfrågorna. En åtgärd är att skapa rutiner för att systematiskt följa upp sjukfrånvaron med syfte att tidigt upptäcka och sätta in åtgärder där risk finns för långtidssjukskrivningar.

Jämställdhetsutmaning

Förvaltningen ser en utmaning i att hitta aktiviteter på aktivitetscentret och de öppna mötesplatserna som får män att delta i större utsträckning. En annan är att resurserna fördelas könsneutralt och utifrån behov. Ett sätt att åstadkomma detta är könsneutrala ärendedragningar.

Trygghet

En digital kontaktbok som på ett tryggt sätt förenklar kommunikationen mellan brukare och anhöriga och stödpersoner ska införas. Förvaltningen planerar att införa PictureMyLifes, dagbok, inom äldreomsorg och funktionsnedsättning.

Anhöriga utför en betydande del av all äldreomsorg som bedrivs och för att underlätta för dem och förebygga ohälsa ska deras behov av stöd uppmärksammas och lyftas fram inom äldreomsorgens verksamheter. Viktigt för de anhörigas trygghet är att de får rätt information och vägledning och känner tilltro till den personal och de verksamheter de möter.

För att äldre ska känna sig trygga och veta vilken hjälp som finns att få när behovet uppstår, ska förvaltningen arbeta proaktivt med informationsträffar och uppsökande verksamhet till äldre utan pågående insatser.

2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Befolkningen i stadsdelsområdet kommer att öka och därmed förväntas även antalet personer med funktionsnedsättning i behov av stöd och insatser att öka. Den största ökningen väntas för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, samsjuklighet och personer med stora och omfattande funktionsnedsättningar.

Flera grupp- och servicebostäder för personer som omfattas av LSS behöver byggas. Förvaltningen har några grupp- och servicebostäder som inte uppfyller kraven på godtagbar standard och som behöver ersättas av nya grupp- och servicebostäder under de kommande åren. Det råder också ett stort behov av att bygga nya grupp- och servicebostäder för att tillgodose nuvarande och kommande behov. Flera av de pågående byggprojekten i stadsdelsområdet är försenade, på grund av yttre faktorer som förvaltningen inte råder över, vilket medför svårigheter att tillgodose aktuella behov. I västerort har en gemensam boendeplan tagits fram för Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Bromma och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar. Boendeplanen utgör en del i stadens samlade underlag när gäller bedömning av behovet av grupp- och servicebostäder de kommande åren.

Utifrån regeringens betänkande ”Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen” är det svårt att förutse vilka förändringar översynen kommer att resultera i.

Utifrån den senaste årsrapporten från funktionsinspektörerna behövs det ett fortsatt utvecklingsarbete i staden när det gäller den enskildes självbestämmande och inflytande inom insatserna boendestöd och hemtjänst. Det behövs också ett fortsatt utvecklingsarbete när det gäller likställighet inom staden för att garantera en hög rättssäkerhet för den enskilde.

Kompetensförsörjning

Inom utförarverksamheterna finns ett stort behov av utbildade vårdare och pedagoger. Fortbildning behövs inom området neuropsykiatri, självskadebeteende och bemötande av utåtagerande personer för att möta de behov som finns inom grupp- och servicebostäder och daglig verksamhet. Utbildning i social dokumentation är också ett prioriterat område. Biståndshandläggarna har behov av utbildning när det gäller handläggning av personlig assistans. Att utreda och bedöma rätten till personlig assistans är komplicerat och därför är det önskvärt att staden centralt får ett ökat ansvar för att erbjuda stadsdelsförvaltningarna utbildning och kompetensutveckling när det gäller personlig assistans.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom utförarverksamheterna var 7,3 procent under 2018, vilket är en minskning från 8,4 procent 2017. Den höga sjukfrånvaron är främst inom grupp- och servicebostäder. För att minska sjukfrånvaron har ett särskilt hälsoprojekt genomförts på en av gruppboendena i samverkan med företagshälsovården. Resultatet kommer att följas upp under 2019. Förvaltningen arbetar med rehabiliterande insatser i samverkan med företagshälsovården samt åtgärder för att förbättra arbetsmiljön.

Jämställdhetsutmaning

När kvinnor och män ansöker om insatser ska bedömningen göras på ett likvärdigt sätt och utifrån individuella behov. Arbetet med jämställda beslut och uppföljning av beslut fortsätter att utvecklas.

Trygghet

Tillgänglighetsvandringar genomförs tillsammans med representanter från pensionärsrådet och funktionshinderrådet för att uppmärksamma behov av åtgärder och öka tryggheten i stadsmiljön.

2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Samverkan med skola

Samtliga verksamheter inom avdelning individ och familj har särskilda mål för att barn och ungdomar i området ska nå större skolframgång och arbetar förebyggande för att ungdomar ska fullfölja grundskola och gymnasium. För att stärka samverkan mellan socialtjänst och skola ska samarbetsformerna ses över.

Ungdomar med kriminellt beteende och missbruksproblem.

Utifrån socialtjänstinspektörernas granskning ”Ungdomar med kriminellt beteende och missbruksproblem – tillämpning av LVU” har en förändring i arbetssätt gjorts som innebär att ungdomar placeras på hem för vård och boende (HVB) eller § 12 hem (statens institutionsstyrelse, SIS) i ett tidigare skede och för en längre tids vård, jämfört med innan. Det förändrade arbetssättet har inneburit att LVU tillämpas vid allvarigare oro och fler och längre behandlingsplaceringar på HVB och §12-hem beviljas. Den omställning som gjorts i arbetet med ungdomar med kriminellt beteende och missbruksproblem har lett till avsevärt ökade kostnader för placeringar. Dessa kostnader bedöms vara fortsatt höga under 2020-21. Utöver det förändringsarbete som gjorts i arbetssätt pågår ett arbete för att stärka eftervården för de ungdomar som varit placerade för motverka att de återfaller i missbruk eller kriminellt beteende.

Barn som lever i miljöer med våldsbejakande extremism

Socialtjänsten ser en framtida utmaning i att ta emot barn som varit i krigszon och har föräldrar som krigat för IS. För att möta dessa barns behov kommer socialtjänsten behöva stöd från landstinget. Socialförvaltningen har i arbetet med återvändare inrättat ett expertteam som stödjer stadsdelsförvaltningarna i arbetet mot våldsbejakande extremism. Samverkan med övriga stadsdelsförvaltningar som tar emot dessa familjer med barn kommer vara nödvändigt för att lära av varandra. Samverkan med polis är också viktig för stöd i att göra löpande säkerhetsbedömningar.

Barn som placeras utanför hemmet.

En utmaning för socialtjänsten är bristen på jourhem och familjehem. Bristen på familjehem gör att placeringarna i jourhem blir långa. Det råder även brist på platser i §12 hem som drivs av Statens institutionsstyrelse, vilken påverkar arbetet med ungdomar med kriminellt beteende och missbruksproblem.

Barn och unga som blir placerade har ofta haft svåra uppväxtvillkor. Familjehemsvården arbetar därför systematiskt med att följa de placerade barnens hälsa och skolgång.

Barn med föräldrar i vårdnadstvist.

För barn som har föräldrar som är i tvist om vårdnad, boende och umgänge har förvaltningen i samarbete med tingsrätten i större utsträckning börjat arbeta förebyggande genom en metod som kallas för Konflikt och försoning. Syftet med den nya handläggningen är att parterna ska komma fram till varaktiga överenskommelser som är bra för barnen.

Ensamkommande barn

Eftersom antalet ensamkommande barn minskar, kommer förvaltningen att avveckla enheten för ensamkommande barn. De barn som fortsatt behöver socialtjänstens stöd kommer då tas emot i den ordinarie verksamheten.

Arbetsbetsmiljö och tillgänglighet.

Under planperioden ska socialtjänsten öka användningen av digitala hjälpmedel och ny teknik för att öka tillgängligheten för brukarna, förhindra dubbelarbete och minska administrationen. Socialtjänsten strävar mot att större del av socialsekreterares arbetstid ska ägnas åt möten med barn, ungdomar och deras föräldrar, och mindre del åt administration.

Hemlöshet

Bristen på bostäder är stor. Det vräkningsförebyggande arbetet är en viktig del i förvaltningens arbete för att motverka hemlöshet. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att utveckla metoder och rutiner för att tala med barn i familjer som saknar stadigvarande boende om hur de mår och hur boendesituationen påverkar deras situation. Barnrättsperspektivet måste säkerställas i alla utredningar som berör barn.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld

Samverkan med relationsvåldscentrum för våldsutsatta och våldsutövare i västerort (RVC Väst) fortgår. De närmaste åren ska socialtjänsten stärka arbetet mot våld i nära relationer genom att anpassa bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor till ungdomar i åldern 13-19 år. För att möta målgruppen unga som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck ska arbetssätt och metoder utvecklas.

Missbruk

Komplexiteten i missbruksärenden oavsett ålder har ökat. Det handlar ofta om samsjuklighet och sociala problem som bristande nätverk, låg utbildning och bostadslöshet. Fler yngre med komplexa behov än tidigare söker hjälp. I samband med det nya uppdraget att behandla personer med spelmissbruk bedöms antalet klienter öka. För att möta vuxna personer med spelmissbruk ska arbetssätt och metoder tas fram.

Den uppsökande verksamheten inom missbruksvården fortgår. Samverkan med polis och

andra fältförlagda verksamheter ska öka i syfte att nå fler. Samverkan med landstingets beroendevård och psykiatri fortsätter för att möta behovet av samordnade insatser till personer med beroende och psykisk ohälsa. Förvaltningen fokuserar på barn- och föräldraperspektivet i vuxenhandläggningen. Modellen för ett familjeorienterat arbetssätt så kallad samhandläggning följs upp under planperioden.

Social insatsgrupp (SIG)

För att bryta utanförskap och en pågående kriminell livsstil är arbetet med SIG för unga vuxna i åldern 19-29 år fortsatt prioriterat. Inom ramen för SIG ska personer som vill lämna våldsbejakande extrema miljöer få stöd och hjälp. För att över tid säkra SIG verksamheten krävs att budget för denna tilldelas förvaltningen.

Socialpsykiatri

Unga vuxna i åldern 20-29 år med neuropsykiatriska diagnoser i kombination med andra funktionsnedsättningar och/eller beroendeproblematik är en grupp som ökar. Detta ställer krav på god samverkan med landstinget där samordnad individuell plan (SIP) är av stor betydelse för stöd och insatser till den enskilde. Den strukturella samverkan med landstingets vårdcentraler som ansvarar för första linjens psykiatri behöver förbättras.

För personer med psykisk ohälsa är boendestöd många gånger avgörande för att de ska kunna bo kvar i sin lägenhet och inte bli vräkt. En nära samverkan mellan boendestöd och psykiatri är av stor betydelse. Förvaltningen konstaterar att antalet lägenheter med skadedjur har ökat det senaste året. Det innebär ett stort arbetsmiljöproblem för medarbetarna och svårigheter att utföra de insatser som den enskilde är i behov av.

Den 1 juli 2019 införs ett nytt system när det gäller ersättning för sysselsättning till utförare i kommunal och enskild regi. Det är viktigt att staden följer upp konsekvenserna av det nya ersättningssystemet för att säkerställa att utförarna ges förutsättningar att utföra en verksamhet av god kvalitet.

Kompetensförsörjning

En fortsatt utmaning de kommande åren är att rekrytera och behålla socialsekreterare samt skapa stabila arbetsgrupper.

Det finns behov av utbildad personal inom såväl boendestöd som grupp- och stödboenden. Stora pensionsavgångar väntas de kommande åren.

För att förstärka förvaltningens arbete med jourhemsplaceringar har en tjänst som enbart arbetar med detta inrättats på Familjevårdsenheten.

Särskilda utbildningsinsatser planeras om hur hedersrelaterat våld och förtryck kan förebyggas och upptäckas. För att handläggarna ska få metodstöd i ärenden med hedersrelaterat våld och förtryck ska en fördjupad utbildningssatsning inom området genomföras.

Fortbildning behövs inom området neuropsykiatri för att möta personer med psykisk ohälsa och beroendeproblematik.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för verksamheterna inom socialtjänst vuxen är 4,39 procent och

inom barn och ungdom 3,71 procent. För att minska sjukfrånvaron arbetar förvaltningen med rehabiliterande insatser i samverkan med företagshälsovården samt åtgärder för att förbättra arbetsmiljön.

Jämställdhetsutmaning

När kvinnor och män ansöker om insatser ska bedömningen göras på ett likvärdigt sätt och utifrån individuella behov. Arbetet med jämställda beslut och uppföljning av beslut fortsätter att utvecklas.

Trygghet

Vanvård/fysisk eller psykisk försummelse och våld är den vanligaste anmälningsorsaken vad gäller barn mellan 0-12 år och utgör nära hälften av de inkomna anmälningarna. En hög andel av utredningarna som inleds handlar om barn som är utsatta för våld antingen direkt eller indirekt genom att de bevittnar våld mellan föräldrar. Många av de ärenden som utreds kan man se en oförmåga hos föräldrar att strukturera upp vardagen och livet med sina barn. Oförmågan handlar i vissa fall om trångboddhet, föräldrarnas utbildningsnivå och språkliga nivå som gör att de får de svårt att stötta sina barn och tillgodose deras behov. I vissa fall finns misstanke om funktionsnedsättning hos en förälder. Socialtjänsten har en utmaning i att hitta insatser som kan erbjuda dessa familjer rätt stöd då de traditionella insatserna ofta är svåra för föräldrar att ta till sig. Socialtjänstens öppenvård, familjestödsenheten, har ett omfattande utbud av insatser för de barn och ungdomar som utreds. En utmaning är att motivera familjerna och förmå dem att ta emot insatser. Det är viktigt att analysera om de insatser som erbjuds tillgodoser familjernas behov, om de sätts in i rätt tid och om de når önskat resultat. Socialtjänsten behöver fortsätta analysera frågan för att kunna erbjuda familjerna rätt stöd.

Socialtjänsten behöver även analysera effekterna av beviljade insatser och förbättra uppföljningar av de insatser som är upphandlade.

Inom boendestödet är riskanalyser en viktig del för att bedöma vilka insatser som behöver göras för att säkerställa en trygghet och säker arbetsmiljö för boendestödjarna.

2.6 Stadsmiljöverksamhet

Enligt stadens översiktsplan är Kista-Järva ett fokusområde. I stadsdelsområdet finns pågående planer för nära 7 500 nya bostäder samt skolor, förskolor och parker. Detta betyder att förvaltningen kommer ha ett stort fokus på nybyggnad och hyra av nya lokaler.

Stadsdelsområdet kommer att få en eller ett par nya lekplatser i de nya bostadsområdena Kista äng och Odde. I Husbyparken, i anslutning till den kommande parkleken, byggs en ny vattenlekplats. Flera plaskdammar kommer att byggas om till vattenlekplatser. Möjligheter till stadsodling ska utvecklas.

Arbetet med renovering och tillgänglighetsanpassning av lekplatsen och plaskdammen vid Husby gård beräknas bli klart 2020.

Förslag om en ny parkplan kommer att behandlas av stadsdelsnämnden under 2019. Den kommer att ligga till grund för utveckling av parker och grönområden de närmaste åren.

Planerade investeringar i parkanläggningar redovisas under särskild rubrik.

Kompetensförsörjning

En ny tjänst som samhällsplanerare förväntas på ett strategiskt sätt och med ett helhetsperspektiv samordna arbetet internt och externt i samband med det flertal nybyggnationer och infrastrukturprojekt som pågår och inleds de kommande åren. Utbyggnaden i stadsdelsområdet kommer att medföra ett större och samlat grepp om behovet av verksamhetslokaler och lokaleffektiviseringar. Förvaltningen ser inget behov av ytterligare rekryteringar inom stadsmiljöverksamheten de närmaste åren.

Sjukfrånvaro

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med arbetsmiljöfrågor i form av hälsoprojekt och teman inom ramen för årshjulet. Eftersom sjukfrånvaron inom stadsmiljöverksamheten är låg och inte förväntas öka, bedömer förvaltningen att inga åtgärder behöver vidtas.

Jämställdhetsutmaningar

En ständig utmaning är att utveckla stadsmiljön så att den blir tillgänglig för alla, flickor och pojkar, kvinnor och män. I samband med dialoger har förvaltningen fokus på att ge alla målgrupper möjlighet att komma till tals och påverka.

Trygghet

Tryggheten i området ökar, men är fortfarande lägre än i staden som helhet. Därför är trygghetsfrågorna fortsatt prioriterade. Många platser upplevs otrygga, framför allt av kvinnor. Förvaltningens utmaning är att tillgängliggöra alla offentliga platser för alla. Trygghetsvandringarna fortsätter och formerna för dem utvecklas kontinuerligt för att nå olika grupper. Inom ramen för idéburet offentligt partnerskap (IOP) med bland andra Rinkeby Folkets Hus och Folkets Husby kan tryggheten öka genom dialoger. För att öka trivsel och trygghet i Rinkeby kommer ett parkområde mellan bostadshus vid Sunnanbyplan byggas om. Rinkeby norra stadspark utvecklas som mötesplats i ett Grönare Stockholmsprojekt och Norra Rinkebygången får en ny öppen förbindelse med en trapp- och torgyta ner till Skårbygränd. Satsningen Sommar på torget med aktiviteter för olika åldersgrupper fortsätter 2019-2021.

Tillgänglighetsvandringar genomförs tillsammans med representanter från pensionärsrådet och funktionshinderrådet för att uppmärksamma behov av åtgärder och öka tryggheten i stadsmiljön.

I Hinderstorpsparken i Rinkeby utvecklas parkleksverksamheten. En paviljong uppförs där under 2019 och plaskdammen i parken byggs om till en tillgänglighetsanpassad vattenlekplats. Planering för en parklek i Husbyparken i samverkan med SISAB fortsätter. Parkleken där beräknas vara klar hösten 2021.

Den ökade nedskräpningen och förekomsten av skadedjur i stadsdelsområdet kan medföra ökade kostnader. Ett åtgärdsprogram ska tas fram och informationskampanjer planeras.

I den nya organisationen för det lokala brottsförebyggande arbetet utvecklas verksamheten med både social och situationell prevention. För att hindra olovlig trafik på gång och cykelvägar kommer nya trafik hinder att sättas upp och det digitala låssystem som upphandlats ska installeras på alla låsbara bommar i området. Projektet med höj- och sänkbara pollare på Sibeliushöjden i Akalla kommer att följas upp och utvärderas i samverkan med polisen, Fastighetsägare i Järva och trafikkontoret.

Dialogarbetet om Grönt kulturstråk från Husby centrum till Husby gård beräknas kunna avslutas 2019- 2020. Förvaltningen undersöker möjligheten att anlägga ny belysning från

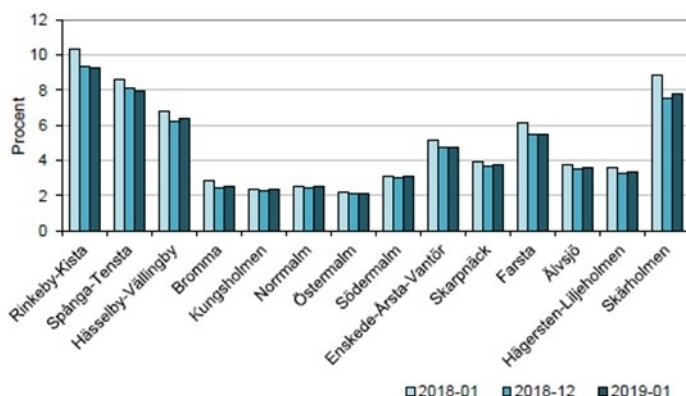
Husbyparken till Järvafältet. Tillsammans med trafikkontoret undersöks även möjligheterna att anlägga belysning på parkvägarna till det nya utomhusbadet som byggs vid Eggeby gård. Entrén mot Akalla by från Akalla centrum ska göras tryggare och tydligare.

2.7 Ekonomiskt bistånd

Under de senaste åren har andelen biståndstagare minskat och fler personer har arbete och är självförsörjande. Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har också minskat. Trots minskningen är andelarna fortsatt högst jämfört med övriga staden.

Sysselsättning

Enligt arbetsförmedlingens prognos 2017-2019 ökar sysselsättningen och arbetslösheten fortsätter att minska. Samtidigt tilltar bristen på arbetskraft. Mer än åtta av tio nya jobb väntas gå till utrikes födda, där också majoriteten av den lediga arbetskraften finns. Av samtliga stadsdelsområden är arbetslösheten högst i Rinkeby-Kista med 5,6 procent av befolkningen 16-64 år. I staden som helhet är arbetslösheten 2,9 procent.

Tabellen ovan visar andelen arbetslösa i stadsdelsområdena vid tre tillfällen, där 11 av 14 stadsdelsområden har en lägre arbetslöshet i januari 2019 jämfört med januari 2018. Arbetslösheten har minskat mest i Rinkeby-Kista (-0.8 procentenheter).

Personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid har behov av individuellt anpassade insatser och stöd i samverkan med Jobbtorg, arbetsförmedling och försäkringskassa och hälso- och sjukvård för att bli självförsörjande.

Nyanlända

Då fler nyanlända avslutar sin etableringsperiod finns en risk att antalet hushåll med behov av ekonomiskt bistånd ökar. För personer utan gymnasieutbildning eller med kortare utbildningar är det svårt att få ett arbete. Även utrikes födda med låg utbildning, sjukskrivna och personer med funktionsnedsättning är ytterligare grupper som bedöms ha fortsatt svårt att komma ut i egen försörjning genom arbete. Det finns behov av att utveckla anpassade insatser, möjliggöra språkträning och skapa enkla jobb för att målgrupperna ska uppnå egen försörjning.

Medborgarkontoren i Rinkeby och Husby fortsätter att erbjuda behovsanpassad samhällsvägledning för nyanlända. För att kunna nå fler i målgruppen (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) ska nya metoder och arbetssätt tas fram.

Barnrättsarbete

Utvecklingsarbetet med barnrättsperspektivet och barnkonsekvensanalyser fortsätter för att förbättra livsvillkoren för barn som växer upp i familjer som har ekonomiskt bistånd.

Barnfamiljer i osäkra boenden

Förvaltningen har upprättat en lokal handlingsplan för arbetet med stödinsatser för barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden för att säkerställa att arbetsrutiner och metoder som förordas i stadens handlingsplan implementeras.

Tillgänglighet

För att möta invånarnas behov på vägen mot självförsörjning ska servicegraden och tillgängligheten att komma i kontakt med handläggarna inom ekonomiskt bistånd vara hög. Hela försörjningsstödsprocessen ska ses som en samlad tjänst från första kontakt till avslutat ärende. Förutom effektiva, genomarbetade processer ska förvaltningen tillvarata möjligheter med ny teknik.

Kompetensförsörjning

En utmaning under de kommande åren är att rekrytera och behålla erfarna socialsekreterare med socionomexamen samt skapa trygghet och stabilitet i teamen. Stadens projekt *Modernisering av sociala system* syftar till att införa ny teknik inom socialtjänsten vilket kan bidra till förbättrad arbetsmiljö genom minskad administration i handläggningen.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har ökat och ligger på 9,32 procent. För att minska sjukfrånvaron sker samverkan med företagshälsovården. Ett systematiskt arbete sker vid introduktionen av nyanställda och för att förebygga korttidsfrånvaro. Dessutom har en vikariepool bildats för att minska belastningen vid sjukfrånvaro.

Jämställdhetsutmaning

Könsuppdelad statistik visar att fler ensamstående mammor än pappor och par har ekonomiskt bistånd. Förvaltningen stärker därför särskilt arbetet med barnrättsperspektivet mot barnfattigdom för att söka bryta det sociala mönstret där barn till långvariga försörjningsstödstagare tenderar att själva bli försörjningsstödstagare som vuxna. I samverkan med Jobbtorg pågår arbete med att öka kunskapen om vilka insatser som fungerar och leder till självförsörjning. Metoder och arbetssätt ska utvecklas så att andelen mammor som kommer i sysselsättning eller studier ökar.

2.8 Arbetsmarknadsåtgärder

Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden

Behovet av arbetsträning och arbetsrehabilitering bedöms vara fortsatt högt de kommande åren för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Samverkan mellan förvaltningens egna arbetsmarknadsåtgärder, Jobbtorg, arbetsförmedling, försäkringskassa och hälso- och sjukvård är särskilt viktigt för att den enskilde ska bli självförsörjande.

För att minska arbetslösheten fortsätter satsningar på Stockholmsjobb. Förvaltningens egna arbetsmarknadsåtgärder, särskilt IT och språk, ska ses över för att tillgodose deltagarnas

individuella behov.

Samverkan mellan förvaltningarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta, arbetsförmedlingen, Jobbtorg och samordningsförbundet (FINSAM) fortsätter för att öka andelen personer i arbete och studier.

För att långtidsarbetslösa ska komma närmare arbetsmarknaden fortsätter arbetet med att öka kunskapen om vilka insatser som fungerar och leder till självförsörjning. Utifrån kunskapen ska nya metoder och arbetssätt tas fram. Arbetet sker i samverkan med ekonomiskt bistånd och Jobbtorg.

Unga som varken arbetar eller studerar

Andelen unga i målgruppen 16-29 år som varken arbetar eller studerar (UVAS) och som inte har någon ersättning från stöd- eller trygghetssystemen uppgick 2015 till 15,9 procent (1 688 personer). Motsvarande siffra för hela staden var 8,5 procent. Förvaltningens nystartade verksamhet i Rinkeby fortsätter. Från 2019 finansieras verksamheten med medel från den sociala investeringsfonden. Syftet med verksamheten är att ge UVAS stöd och vägledning i processen att börja studera eller arbeta med målet att nå egen försörjning. Samverkan med Jobbtorg unga är en förutsättning för att lyckas identifiera och erbjuda UVAS stöd. För att i större utsträckning än tidigare nå målgruppen har en liknande verksamhet öppnat även i Husby.

Arbetsträningsverksamheten

Arbetsträningsverksamheten anpassas efter målgruppernas behov. Under planperioden ska samhällsinformationen struktureras. För att på bästa sätt få fram deltagarnas arbetsförmåga ska nya observations- och dialoginstrument införas. Möten ska hållas kontinuerligt för att deltagarna ska känna delaktighet, kunna påverka och framföra synpunkter. För att öka deltagarnas motivation till förändring ska samtalsmetoden Motivational Interviewing (MI) användas. Verksamheten i IT-verkstan ska ses över för att deltagarna ska få mer kunskaper om hur IT kan användas i vardagslivet. Då deltagarna ofta inte har svenska som modersmål ska en kommunikationsgrupp startas. Ett arbete med bemötandefrågor inleds.

Kompetensförsörjning

Det finns behov av kompetensutveckling för att möta personer med olika svårigheter och funktionshinder.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron för 2018 har minskat och uppgår till 10,56 procent. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete sker för att uppnå en god och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Jämställdhetsutmaningar

Förvaltningen ser en utmaning i att komma till rätta med frågan om ett jämställt bemötande. Resultatet från jämställdhetsanalysen som genomfördes 2018 visar att frågor och följdfrågor i samtal ställs på olika sätt till manliga respektive kvinnliga deltagare. Exempelvis ställs frågor på djupet till kvinnor medan ytliga frågor ställs till män. Vidare accepteras ett verbalt aggressivt bemötande från kvinnor jämfört med vad som accepteras för män. Ett arbete med ett jämställt förhållningssätt i bemötandefrågan sker under planperioden.

2.9 Övrigt

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Budgetramarna för 2020 och 2021 är antagna av kommunfullmäktige i samband med beslutet om budget 2019. Nämndens plan för budget 2022 är densamma som för 2021.

Kostnaderna för avskrivningar och internränta bedöms enligt kommunfullmäktiges plan var oförändrade under planperioden utifrån nuvarande investeringstakt för stadsmiljö.

Anslag, mnkr	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Kostnader (+)	1 619,4	1 621,6	1 626,1	1 626,1
Drift och underhåll	1 610,7	1 612,9	1 617,4	1 617,4
Avskrivningar	8,2	8,2	8,2	8,2
Internräntor	0,5	0,5	0,5	0,5
Intäkter (-)	-38,1	-38,1	-38,1	-38,1
Stadsdelsnämnd netto	1 581,3	1 583,5	1 588,0	1 588,0
Förändring		2,2	4,5	0,0

Förvaltningens nettoomslutning 2019 för driftverksamheten uppgår till 1 581,3 mnkr vilket är en minskning med 11,1 mnkr (-0,7 procent) jämfört med justerad budget 2018. Plan för 2022 är densamma som för 2021.

I förvaltningen arbetar ca 1 300 tillsvidareanställda medarbetare och lönekostnaderna utgör 39 procent av nämndens bruttokostnader vilket motsvarar cirka 720 mnkr. Kostnader för köp av verksamhet utgör 31 procent, motsvarande cirka 580 mnkr, och lokalkostnader på 6 procent, motsvarande cirka 110 mnkr.

Under förutsättning att pris- och löneökningarna stannar vid 2,0 procent under de närmaste åren kommer föreslagen plan att innebära krav på en årlig kostnadseffektivisering om drygt 30 mnkr.

Förvaltningen förutspår att budgetförutsättningarna för perioden 2019-2022 kommer att innebära snävare budgettilldelning med risk för minskade statliga intäkter parallellt med kostnadsutmaningar i verksamheterna. Detta medför krav på effektivisering och kostnadsminskningar inom samtliga verksamheter.

Arbetet med att upprätthålla en ekonomi i balans med budget sker löpande med stöd av noggrann uppföljning av ekonomi, prestationer och nyckeltalsutveckling.

3.1 Drift

Förskola

Hyreskostnaderna för förskoleverksamheten bedöms öka i takt med att nya förskolor öppna, eftersom nya förskolor generellt har högre hyror jämfört med äldre.

På grund av pensionsavgångar finns det rekryteringsbehov inom förskoleverksamheten. Bristen på förskollärare och barnskötare riskerar att driva upp lönenivåerna, vilket kan leda

till ökade lönekostnader.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Budgeten för verksamhetsområdet har minskat jämfört med justerad budget 2018. Förvaltningens arbete med tidiga insatser för att minska inflödet till socialtjänsten fortsätter. För att utveckla kvaliteten inom ungdomsverksamheterna behövs en bredare kompetens, vilket kan leda till ökade lönekostnader. Även behovet av att utveckla insatser och arbetsätt riktade till yngre barn kan leda till ökade kostnader.

Diskussioner förs för närvarande mellan idrottsförvaltningen och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning om idrottshallen i ungdomens hus i Rinkeby som stadsdelsförvaltningen ansvarar för idag. Inriktningen är att idrottsnämnden ska ta över ansvaret för hallen och att tillhörande nettobudget för hallen därmed överförs från stadsdelsnämnden till idrottsnämnden. En överenskommelse som reglerar ekonomi med mera finns ännu inte framtagen, inriktningen är att detta ska behandlas i samband med tertialrapport 1 2019.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens resurstilldelning baseras på ett antagande om antalet äldreomsorgstagare utifrån befolkningsprognosen. Detta innebär att resurstilldelningen inte alltid motsvarar det faktiska behovet. För att säkerställa en resurstilldelning som motsvarar behovet behöver en stadsövergripande avstämning göras kontinuerligt för avstämning av det faktiska behovet.

För att möjliggöra fortsatt utveckling av förebyggande arbete, aktivitetscentra och tryggt mottagande behöver finansieringen säkerställas. Finansiering sker idag genom ansökan om medel från den centrala medelsreserven, vilket innebär en osäkerhet och en tidsfördröjning av resurstilldelningen.

Flera pensionsavgångar väntar de närmaste åren och en utmaning är att rekrytera och behålla utbildad omvårdnadspersonal, biståndshandläggare och sjuksköterskor.

Alltmer kvalificerad vård och omsorg kräver kontinuerlig kompetensutveckling. Detta är kostnadsdrivande, då vikarier behövs vid ordinarie medarbetares frånvaro.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Under flera år har verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisat underskott mot tilldelad budgetram. Svårigheter att bedriva verksamhet inom tilldelad budgetram återfinns hos i princip samtliga stadsdelsförvaltningar. En bidragande orsak är dyra placeringar utanför LOV på grund av att det råder brist på lämpliga boenden som motsvarar brukarnas behov.

Inom funktionsnedsättning finns en ekonomisk utmaning med att staden planerar för ett högt bostadsbyggande i vårt område, vilket också innebär att många gruppboendestäder behöver byggas. Hyresnivån för nya gruppboendestäder som byggs är betydligt högre än de befintliga vilket gör att hyreskostnaderna kommer att öka för såväl de boende som för förvaltningen, i takt med att nya gruppboendestäder blir klara.

Försäkringskassans restriktivare tolkning vid ny- och omprövning av ärenden om personlig assistans kan medföra att den enskilde inte längre bedöms ha rätt till assistansersättning från Försäkringskassan. Detta kan innebära att nämnden kan behöva bevilja insatser för att tillgodose den enskildas behov. Detta kommer att få ökade ekonomiska kostnader för

verksamhetsområdet.

Ökade kostnader för turbundna resor innebär en stor osäkerhet inför de kommande åren. Den största delen av de turbundna resorna avser personer som reser till daglig verksamhet och tillhör det fasta anslaget.

Förvaltningen bedömer att de fördelningsnycklar som gäller det fasta anslaget skulle kunna utvecklas för att på ett bättre sätt fånga målgruppen och de förhållanden som råder.

Individ och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

-Barn och unga

Det förändrade arbetssättet som påbörjades 2018 innebär att fler ungdomar placeras tidigare och längre. Detta innebär en betydande kostnadsökning framöver. 2017 var snittkostnaden för placeringar 2,4 mnkr per månad. 2018 hade det ökat till 4,4 mnkr och för 2019 har vi en budget på 5,2 mnkr per månad. Denna ökning finansieras under 2019 bl.a. med den s.k. generalschablonen.

-Missbruk och hemlöshet

Komplexiteten i missbruksärendena har tilltagit och detta i kombination med att bristen på bostäder är stor leder till ökade kostnader inom verksamhetsområdet.

Arbetet med sociala insatsgruppen är prioriterat. Arbetet bedrivs numer inom hela stadsdelsområdet, dvs. även Husby, Akalla och Kista. Förvaltningen ansökte för 2019 om 5,8 mnkr för att täcka beräknade kostnader för utökad verksamhet. Förvaltningen har erhållit 4,3 mnkr vilket är samma belopp som beviljades när arbetet endast avsåg invånare i stadsdelen Rinkeby. För att kunna säkra verksamheten över tid önskar förvaltningen full kostnadstäckning.

Ensamkommande barn och ungdomar

Antalet ensamkommande barn och ungdomar minskar varför enheten för ensamkommande barn måste avvecklas. De barn och unga vuxna som fortsatt behöver socialtjänstens stöd kommer att tas emot inom ordinarie verksamhet.

Finansieringen av handläggningen är en utmaning då ersättning endast ges i form av engångsbidrag när ett ensamkommande flyktingbarn kommer till stadsdelen medan handläggnings- och uppföljningskostnaden ofta består under flera år. De handläggningsbidragen som kommunen erhöll under flyktingvågen hösten 2018 är till största del förbrukade. Staden behöver en långsiktig strategi för att kunna planera och finansiera placeringskostnader och handläggningskostnader över tid.

Stadsmiljöverksamhet

Den kraftiga befolkningsutvecklingen leder till ökad belastning på befintliga parkanläggningar med större behov av upprustning av lekplatser, belysning och tillgänglighetsanpassning. Effekten av befolkningsökningen innebär ökat slitage på allmänna ytor, grönområden, parklekar och lekplatser. Dessutom uppkommer ökade driftkostnader i form av tillkommande frekvenser på städning och renhållning i parker och grönområden.

Förvaltningen efterlyser en resurstilldelning för verksamhetsområdet som lägger större vikt vid befolkningsökningen.

Nedskräpning och förekomsten av skadedjur har ökat i stadsdelsområdet. Arbetet med att hantera detta kan medföra ökade kostnader.

Trygghetsfrågorna är fortsatt prioriterade vilket innebär högre kostnader för åtgärder i den fysiska miljön. Fyra projekt pågår där nämnden ansökte om ombudgetering i verksamhetsberättelsen 2018 om totalt 11,7 mnkr för fortsatt arbete.

Ekonomiskt bistånd

Antalet personer i behov av ekonomiskt bistånd kan komma att öka under planperioden om nyanlända personer inte blir självförsörjande under etableringsperioden. Bristen på bostäder kvarstår. Förvaltningen bedömer att det finns risk för fortsatt höga boendekostnader för hotell och vandrarhem.

Arbetsmarknadsåtgärder

Behovet av arbetsträning och arbetsrehabilitering bedöms vara fortsatt högt de kommande åren. Satsningar på Stockholmsjobb fortsätter.

Övrigt

Den pågående digitaliseringen innebär ökade kostnader. Införandet och förvaltningen av Skolplattformens olika delsystem kommer att innebära ökade kostnader för förskoleverksamheten. Satsningen på digitalisering och välfärdsteknik för att effektivisera verksamheten inom äldreomsorgen innebär att investeringar behöver göras som medför ökade kostnader för utrustning och kompetensutveckling.

3.2 Investeringar

Parkinvesteringar

Parkplanen för Rinkeby-Kista stadsdelsområde, som revideras under 2019, är underlag för planeringen av investeringar i park- och grönområden. Förvaltningen föreslår, efter samråd med företrädare för trafikkontoret, att nedanstående investeringsprojekt inryms i kommunfullmäktiges investeringsram för parker och grönområden 2020-2022.

Investeringsprojekt i prioriteringsordning för 2020-2022:

1. Husbygårds lekplats. Beloppet uppgår till 9,4 mnkr.
2. Renovering av duschanläggning i Husbyparken 3,5 mnkr.
3. Lekplatsen Gläntan i Kista mellan Langelandsgatan och Thorvaldsgången. Beloppet uppgår till 4,7 mnkr.
4. Renovering av lekplatsen i Akalla By. Beloppet uppgår till 5,7 mnkr.
5. Rinkeby södra stadspark- Gärdebygången. Beloppet uppgår till 10 mnkr.
6. Lekplatsen Kvarnen, Kastrupgatan i Kista. Beloppet uppgår till 5,0 mnkr.
7. Renovering av plaskdamm vid Lofotenparken, Husby. Beloppet uppgår till 3,0 mnkr.
8. Nidarosparken i Husby, mellan Tönsbergsgatan och Dovregubbens gång. Beloppet uppgår till 5,0 mnkr.
9. Ny konstgräsplan med multiarena vid parkleken Rinken, Rinkeby. Beloppet uppgår till 3,5 mnkr.

Klimatinvesteringar (se bilaga)

Växtbäddar med biokol

Förvaltningen avser att söka klimat investeringsmedel för växtbäddar med biokol i ett par större parkprojekt där åtgärden kan ha en avgörande roll för klimatnyttan och samtidigt ge en god effekt i relation till projektets storlek. De projekt förvaltningen bedömer är lämpligast för detta är Rinkeby norra stadspark (2020-2021), samt Rinkeby södra stadspark - Gärdebygången (2021-2022).

Solcellskomprimerande skräpkorgar

Förvaltningen avser också att söka medel för fler solcellskomprimerande skräpkorgar att placera ut i de fyra stadsdelarna. Samtidigt kan gamla skräpkorgar tas bort.

LED-belysning

En inventering av verksamheternas belysning planeras. I de lokaler där energiförbrukningen är hög på grund av gammal belysning kommer belysningen bytas ut till energieffektiv belysning (LED).

Utbyte av vitvaror

Förvaltningen planerar att genomföra en större omfattande inventering av vitvarorna på stadsdelsområdets vård- och omsorgsboenden och vid behov byta ut dem till mer energieffektiva vitvaror. Förvaltningen planerar att genomföra en större omfattande inventering av vitvarorna på stadsdelsområdets vård och omsorgsboenden och vid behov byta ut torkutrustning, såsom torkskåp och torktumlare, till mer energieffektiva vitvaror.

Inventarier och maskiner

Inom de närmsta åren kommer medel för investeringar att behövas för att modernisera de befintliga gårdarna på en del förskolor samt inköp av nya inventarier.

3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt)

4 Övriga redovisningar

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Stockholms stads översiktsplan lyfter fram fyra geografiska områden som är viktiga att utveckla vad gäller bostadsbyggande, stadsutveckling och social hållbarhet. Kista-Järva är ett av dessa fokusområden.

I stadsdelsområdet pågår planer för nära 7 500 nya bostäder samt skolor, förskolor och parker. Detta betyder att förvaltningen kommer ha ett stort fokus på nybyggnad, hyra av nya lokaler och lokaleffektiviseringar de kommande åren.

5.2 Behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Förskolelokaler

Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet 1-5-åringar öka till totalt 5 100 barn år 2027. Störst ökning beräknas Kista få med knappt 600 barn.

Planer finns för 45 nya avdelningar fördelade på sju förskolor i Kista till 2027. Målet är att 17 nya avdelningar ska börja byggas under 2019- 2021. Beräkningsgrund är 25 förskoleplatser per 100 nybyggda lägenheter.

Det finns planer på nybyggnation av förskolor i Husby, Akalla och Rinkeby. Dock förväntas inte barnantalet förändras eller öka i dessa stadsdelar de närmaste åren.

Lokaler för omsorg av äldre och personer med olika typer av funktionsnedsättning

Antalet personer över 80 år beräknas öka från 894 till 1 625 personer år 2027. Det är en ökning om 731 personer på 10 år. Personer med behov av äldreomsorg väntas öka i alla delar av stadsdelsområdet men främst i Kista.

Förvaltningen konstaterar att det finns behov av fler bostäder för personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsförvaltningen behöver nya grupp- och servicebostäder, dels som en utökning på grund av den väntade befolkningsökningen, dels som ersättning för bostäder som inte uppfyller bostadsnormen.

Lokaler för förebyggande insatser, fritid och medborgarservice

Kista ungdomsgård kommer att behöva flytta till ny lokal i bottenvåningen av de nya bostadshusen i kvarteret Anholt i Kista. En sedan tidigare planerad mötesplats för tjejer och hbtq-personer planeras i Kista.

Administrativa lokaler och verksamhetslokaler i förvaltningshuset

Sedan 2015 har förvaltningen nyttjat våningsplan 1-4 i förvaltningshuset på Borgarfjordsgatan 14 om en yta av 7 435 kvm. Utöver Borgarfjordsgatan hyr förvaltningen även lokaler utanför förvaltningshuset samt bokar möten och konferenser externt.

Antalet anställda har ökat och förväntas fortsätta öka, vilket medför ett behov av utökade lokalytor. Förvaltningen har fått möjlighet att hyra ytterligare ett våningsplan, plan 5, i förvaltningshuset. Våningsplanet omfattar 2 250 m². Ett antal andra lokaler för verksamhet utanför förvaltningshuset har sagts upp för att inhysas i förvaltningshuset.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Förskolelokaler

Förvaltningen har idag 30 förskolor i drift om totalt ca 27 000 kvm lokaler för totalt 2 112 barn. Den utnyttjade kapaciteten är för närvarande 1 734 platser vilket medför ett kapacitetsutnyttjande om 82 procent. Förvaltningen räknar med att kapacitetsutnyttjandet kommer att öka på sikt. Genomsnittstorleken för en förskola är 904 kvm. Det går i genomsnitt ca 70 barn på varje förskola och varje plats upptar i genomsnitt 13 kvm.

Lokaler för omsorg av äldre och personer med olika typer av funktionsnedsättning

Förvaltningen har idag 71 lägenheter för gruppboende LSS, 2 servicelägenheter LSS eller SoL kopplade till gruppboende, 26 servicelägenheter LSS eller SoL och 16 lägenheter för gruppboende SoL. Kapacitetsutnyttjandet är 100 procent.

Förvaltningen har 106 inhyrningar för försöks- och träningslägenheter, där 100 lägenheter är uthyrda, vilket medför ett kapacitetsutnyttjande om 94 procent.

Lokaler för förebyggande insatser, fritid och medborgarservice

Förvaltningen har två medborgarkontor, ett i Rinkeby och ett i Husby, samt fyra ungdomsgårdar som alla har en hög nyttjandegrad.

Administrativa lokaler och verksamhetslokaler i förvaltningshuset

Den totala arean för förvaltningens huvudlokaler i Kista inklusive plan 5 uppgår till 9 840 m² vilket motsvarar cirka 19,7 m² per arbetsplats, räknat på en kapacitet och ett behov om drygt 500 arbetsplatser.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Förskolelokaler

I Kista planeras byggstart för kvarteret Kista Äng till 2020, vilket innebär att två förskolor med kapacitet om tretton avdelningar beräknas tas i bruk 2022. Även för kvarteret Kista Gård 2 är planen att den nya förskolan ska stå klar till 2022.

Lokaler för omsorg av äldre och personer med olika typer av funktionsnedsättning

Förvaltningen arbetar med verksamhetsanpassningar av en tidigare förskolelokal i Rinkeby för att kunna utnyttja denna för daglig verksamhet.

Ett gruppboende i Kista är av äldre standard (elevhem) och bör ersättas under treårsperioden. Ett gruppboende i Akalla avvecklas på grund av att fastigheten är i dåligt skick, och ett nytt gruppboende i Husby kommer att ersätta detta. Dessutom planeras ett gruppboende med tolv nya gruppbestäder på Kista äng vara klart för inflyttning under 2022.

I nybyggnationen av kvarteret Anholt planeras tio servicebostäder för färdigställande 2022.

Ett nytt vård- och omsorgsboende med 90 platser planeras i Rinkeby tillsammans med Micasa.

Lokaler för förebyggande insatser, fritid och medborgarservice

I nybyggnationen i kvarteret Anholt planeras en ny ungdomsgård för färdigställande 2022. En mötesplats för tjejer och hbtq-personer planeras i Kista.

5.5 Kostnadsutveckling

Förskolelokaler

Förvaltningen bedömer att kostnaderna för förskolelokalerna kommer att öka något inom planeringsperioden. Inrättandet av de nya förskoleavdelningarna till år 2022 kommer inte medföra några hyreskostnader under planeringsperioden, dock medför det projekteringskostnader för förvaltningen.

Lokaler för omsorg av äldre och personer med olika typer av funktionsnedsättning

Förvaltningen bedömer att kostnaderna kommer att öka inom planeringsperioden. Nybyggnationerna medför ökade hyreskostnader samt att de befintliga lokalerna får sedvanliga hyreshöjningar.

Ett nytt samverkansavtal med MICASA antas påverka hyreskostnaderna för de objekt som staden hyr inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning samt socialtjänst utifrån biståndsbeslut enligt SoL och LSS. En noggrann genomgång krävs för att säkerställa och definiera olika areor som ska justeras genom det nya avtalet.

Den nya hyressättningen ska träda ikraft från och med lämpligt kvartalsskifte när samtliga hyresobjekt är genomgångna, troligen under år 2020. Nya hyressättningen beräknas medföra en hyresökning på ca 736 432 kr per år (från nuvarande 30 380 232 kr till 31 116 664 kr) i och med den nya beräkningsmodellen.

Lokaler för förebyggande insatser, fritid och medborgarservice

Kostnaderna bedöms öka något på grund av sedvanliga hyreshöjningar.

Administrativa lokaler och verksamhetslokaler i förvaltningshuset

Hyran för plan 5 blir i samma nivå som för de befintliga lokalerna på plan 1-4. Hyran uppgår till 5,0 miljoner kronor per år. Förvaltningen uppskattar att hyran för verksamhetslokaler som kan avvecklas genom den nya inhyrningen av våningsplanet uppgår till cirka 2,0 miljoner kronor per år. Till detta kommer kostnader för externa bokningar för möten och konferenser om cirka 0,5 miljoner kronor per år som också utgår.

Den totala hyran av förvaltningshuset i Kista kommer att uppgå till 22,3 miljoner kronor per år. Det motsvarar cirka 2 270 kronor per m² och år. Räknat per arbetsplats motsvarar det cirka 44 000 kronor per år. Genom inhyrningen av plan 5 ökar den samlade hyran för administrativa lokaler, med cirka 2,5 miljoner kronor per år.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Lokaleffektiviseringar inom förvaltningens befintliga lokaler eftersträvas alltid. Vid vakanser strävar förvaltningen efter samlokaliseringar i syfte att avveckla andra mindre effektiva lokalhyrningar.

Förskolelokaler

Vid nyproduktion, där förskola och skola ska byggas i samma kvarter, samverkar förvaltningen med utbildningsförvaltningen. Detta kan ge många samordningsfördelar, exempelvis effektiviseringsvinster för tillagningskök, sopsugsanläggning, angöring, personalutrymmen m.m. samt ett flexibelt lokalnyttjande över tid.

Administrativa lokaler och verksamhetslokaler i förvaltningshuset

Inhyrningen av plan 5 medför att flera av förvaltningens administrativa verksamheter samlokaliseras och förvaltningen kan avveckla andra mindre effektiva lokalhyrningar. Åtgärden bidrar till ett effektivt lokalutnyttjande samtidigt som det kan ge verksamhetsmässiga samordningsvinster.